7/11861

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : **B.02.0.004/00567**

Konu :

03/03/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : **a)** 02.02.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/11861-17959/46204 sayılı yazı.
b) 09.02.2006 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-500-4/538 sayılı yazı.
c) 21.02.2006.tarih ve B.02.1.DİB.0.13.00.01/012-471 sayılı yazı.

İlgi (a) yazı gereği İzmir Milletvekili Erdal KARADEMİR'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/11861 esas numaralı yazılı soru önergesine Bakanlığım bağlı kuruluşu Diyanet İşleri Başkanlığının ilgi (c) yazısı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr.Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

EK- İlgi (c) yazı ve eki

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/11861

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : B.02.1.DİB.0.13.00.01/ 012- 471

21/02/2006

Konu : Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA

İlgi : a) 09/02/2006 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-500-4/538 sayılı yazı,
b) 10/02/2006 tarihli ve B.02.0.00.4/00327 sayılı yazı.

Bakanlıklarının ilgi (b) yazıları ekinde Başkanlığımıza intikal ettirilen, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün ilgi (a) yazıları eki İzmir Milletvekili Erdal KARADEMİR'e ait 22/12/2005 tarihli ve 7/11861 esas nolu soru önergesine verilen cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU
Diyanet İşleri Başkanı

Ek :
Cevap (3 sayfa)

Eskişehir Yolu 9.Km.06800 Çankaya/ANKARA
Telefon: (0312) 295 75 48 Faks: (0312) 284 12 71
e-posta: hac@diyanet.gov.tr Elektronik Ağ: www.diyanet.gov.tr

7/11861

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Önergeyi veren Milletvekili : Erdal KARADEMİR
İzmir Milletvekili

Önergenin konusu : Hac

Önerge Esas No : 7/11861

SORULAR

1. Hac organizasyonunun dini cemaatlere ve tarikatlara mali kaynak sağladığı iddiaları doğrumudur?
2. Hac komisyonunun, acentelere verdiği kontenjanın kaçının **standart**, kaçının **lüks** olduğunu belirtmeme nedenleri nedir? Bazı acentelerin **"standart hac doldu"** diyerek hacı adaylarını yüksek fiyatlı (3.000 EURO'luk) gruplara zorladıkları haberleri doğrumudur?
3. Bu uygulamanın, bazı girişimcilere, halkın dini inançlarını **"rant aracı"** haline getirdiği ve haksız kazanç sağlamasına neden olduğu iddiaları doğrumudur?
4. Türk Diyanet Vakfının, yayımladığı yayınlarla, irticai faaliyetlere, irticai düşüncelere yer açtığı, Atatürk ilke ve devrimleriyle örtüşmeyen bir çalışma izlediği defalarca basınımızda yer almıştır. Bu iddialar doğrumudur? Türk Diyanet Vakfının hac pazarından aldığı pay nedir?
5. AKP, TÜRSAB ve Diyanet İşleri Başkanlığının, bazı kesimlerin çok sık dile getirdiği gibi, "siyaset – ticaret – tarikat" üçgeni iddiaları ile bir ilgisi var mıdır?
6. Hac organizasyonunda girdilerde herhangi bir artış bulunmamasına rağmen, olası bir artış beklentisi ile hac ücretlerine zam yapılması ticari etik açısından doğrumudur?

CEVAPLAR

Ülkemizde hac ve umre organizasyonları; 18 Mayıs 2000 tarih ve 24053 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Hac ve Umre Seyahatleri İle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" ve bu karara istinaden çıkartılan "Hac ve Umre Seyahatleri İle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik" ile "Seyahat Acentelerinin Hac ve Umre Seferi Düzenlemesine Dair Esasları Belirleyen Yönetmelik" çerçevesinde yürütülmekte, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ise, Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulunca belirlenmektedir.

7/11861

Kurul, Diyanet İşleri Başkanının başkanlığında; İçişleri, Maliye, Sağlık, Ulaştırma, Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile Gümrük Müsteşarlığı müsteşar veya müsteşar yardımcıları, Dışişleri Bakanlığı ve Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) temsilcilerinden oluşmaktadır.

Anılan kurul, mezkur karar ve yönetmelikler çerçevesinde; hac ve umreye hangi yoldan gidileceği, hac ve umreye gidecek vatandaşların sağlıklarının korunması ve bu seyahatlerin yurt içinde ve yurt dışında düzenli bir şekilde yürütülmesine ilişkin gereken tedbirlere dair kararlar almakta, bu kararların ilgili bakanlık ve kuruluşlarca uygulanışını izlemekte, uygulamada bir aksaklık ortaya çıkması halinde, bunların giderilmesi için gereken teşebbüslerde bulunmaktadır.

A grubu seyahat acenteleri, Diyanet İşleri Başkanlığının denetim ve gözetimi altında hac ve umre seyahati düzenlemektedirler. Hac ve umre seyahati düzenleyecek A grubu seyahat acentelerinin kriterleri Diyanet İşleri Başkanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca müştereken belirlenmektedir.

Buna göre;

1. Açıklanan mevzuat çerçevesinde, dini cemaat ve tarikatların müstakil hac organizasyonu düzenleme imkanı bulunmadığı gibi, bunlara, her hangi bir şekilde mali kaynak sağlanması gibi bir durum da söz konusu değildir.

2. İlgili Kararname uyarınca, Acentelere dağıtılan hac kontenjanı, acentenin yıllık döviz girdi miktarına göre belirlenmektedir. Acente, hangi tipte organizasyon düzenleyeceğini önceden Başkanlığımıza bildirmekte ve bu çerçevede kendileri ile sözleşme imzalanmaktadır.

Bazı acentelerin, normal hac tipine kayıt almadıkları yolunda Başkanlığımıza ulaşan duyumlar üzerine, konu, Başkanlığımız, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Türkiye Seyahat Acenteleri Birliğince takibe alınmıştır. Bu yönde bir tespit yapılması halinde, ilgili acente hakkında gerekli işlemler yapılmak üzere, konu Kurul'da değerlendirilecektir.

3. Hac ve Umre organizasyonlarıyla ilgili iş ve işlemler, ilgili kararname ve yönetmelikle Başkanlığımıza tevdi edilen görev ve yetkiler çerçevesinde yerine getirilmektedir. Bu sebeple; bazı kişi, kurum veya kuruluşların, mevzuata aykırı şekilde hac ve umre organizasyonları düzenlemeleri mümkün olmadığı gibi, kendilerine bu yolda bir rant sağlanma imkanı verilmesi de söz konusu değildir.

4. Türkiye Diyanet Vakfı, Din İşleri Yüksek Kurulu veya kendi yayın kurulundan geçen kitapları yayımlamaktadır. Dolayısıyla söz konusu iddia gerçeği yansıtmamaktadır. Ayrıca, Hac ve Umre Seyahatleri İle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik' in 63 üncü maddesi uyarınca; yurt içinde ve yurt dışında hac ve umre hizmetleri için alınan ücretler ile bu ücretlerden yapılan harcamaların muhasebesi Türkiye Diyanet Vakfınca yapılmaktadır. Vakıf, hac ve umre hesabından yapılan harcamaların muhasebe işlemlerini, Komisyon kararlarına dayalı olarak düzenlenen harcama belgelerine ve kendi muhasebe usullerine göre yürütmekte ve yürütülen bu hizmetler karşılığında da, her yıl hac mevsimi sonunda Komisyonca belirlenecek oranda para, Başkanlığın talimatı ile bu vakfa ödenmekte, bunun dışında, anılan vakfa re'sen ve karşılıksız her hangi bir meblağ ödenmemektedir.

Ayrıca, söz konusu yönetmeliğin 67 nci maddesi uyarınca; hac ve umre seyahatleri ile ilgili iş ve işlemler ve bu maksatla yapılan bütün harcamalar, her yıl hac mevsimi sonunda Başkanlık müfettişlerince denetlenmektedir. Gerekli görüldüğü takdirde Başbakanlık Teftiş Kurulunca da her zaman denetlenmektedir.

7/11861

5. Diyanet İşleri Başkanlığı, hizmetlerini; meri mevzuatla kendisine verilen yetki çerçevesinde, her türlü siyasi düşünce ve çıkardan uzak bir şekilde yerine getirmektedir. Dolayısıyla söz konusu iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

6. Hacı adaylarından alınan ücretler, yurtiçinde ve yurtdışında kendilerine verilen hizmetlerin karşılığı olup, Diyanet İşleri Başkanlığının bu noktada, kar etme veya kazanç sağlama gibi herhangi bir amaç ve hedefi bulunmamaktadır. Hac ücretlerinde meydana gelen artışın sebepleri, özetle aşağıda belirtilmiştir.

a) Barınma ve Konaklama : Diyanet İşleri Başkanlığı, bu yıl vatandaşlarımızın Mekke ve Medine'de kaldıkları ev ve otellerin geçmiş yıllara nispetle Haremi Şerife ve Mescidi Nebeviye daha yakın, fiziki şartlar açısından daha elverişli konumda olmasına özen göstermiştir.

Diğer taraftan, Suudi Arabistan makamları, daha önceki yıllarda hacıların iskanı için kiraya verilecek evlere, Mekke'de 3 m^2'ye, Medine'de ise 3,5 m^2'ye bir kişi düşecek şekilde ruhsat verirken, bu yıl Mekke'de 3,5 m^2'ye, Medine'de ise, 4 m^2'ye bir kişi düşecek şekilde planlama yapılmasını şart koşmuştur. Dolayısıyla, önceki yıllara göre binaya yerleşen hacı sayısında azalma olduğu için kişi başı birim maliyette de artış meydana gelmiştir.

Ayrıca Mekke ve Medine'de yapılan çevre düzenlemeleri de kira ücretlerinin artışına sebep olmuştur.

b) Yemek : Bu yıl ilk kez normal tip organizasyona katılan hacılara Medine'de kalacakları 8 gün boyunca yemek verilmiştir.

c) Ulaşım : THY ve Suud Havayolları, bu yıl hac uçak bilet ücretlerinde akaryakıt, sigorta harcı ve bağlantı ücreti adı altında yaklaşık 50.-EURO civarında artış yapmıştır

d) Eğitim : Hacı adaylarının eğitimi büyük önem arz etmektedir. Bu düşünceyle bu yıl hacı adaylarımızın hac ibadetini daha bilinçli bir şekilde ifa etmelerini sağlamak amacıyla, hac öncesi ve hac esnasında daha yoğun bir eğitim programı uygulanması planlanarak her hacı adayına hac malzemeleri ile birlikte; Hac İlmihali, Haccı Anlamak, Kutsal İklimde Dua, Kur'an-ı Kerim Meali ve iki ciltlik İlmihal kitapları verilmiştir.

e) Elbiselik Kumaş ve Çanta : Geçmiş yıllarda hacı adaylarından; erkeklere 1 ceket, 2 pantolonluk, bayanlara ise 1 tunik, 2 pantolonluk kumaş verilirken, bu yıl Suudi Arabistan'ın iklim şartları da dikkate alınarak hacılarımızın daha rahat ve temiz bir şekilde giyinmeleri amacıyla hacı adaylarına 2 takımlık elbiselik kumaş verilmiştir.

Diğer taraftan, geçen yıl çanta verilmemesi sebebiyle, hacı adaylarının büyük çoğunluğu eşyalarını büyük poşet ve çuvallara koyarak taşımaları görüntüsü pek hoş olmayan manzaraların sergilenmesine sebep olmuştur. Bu nedenle 2006 yılı haccında aynı görüntülerin tekrar yaşanmaması için hacı adaylarımıza 2'şer adet troleyli bagaj çantası verilmiştir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerden de anlaşılacağı üzere, önceki yıllara göre, söz konusu kalemlerde ister istemez bir artış meydana gelmiştir.